

Karl XI Norra Bruksgatan 19, Karlsgatan 1 A-B

Byggnadsår: 1907-1908
Arkitekt: Alfred Hellerström
Byggmästare: Anders J Wilson
Byggherre: Fastighetsbolaget Carolus

Femvånings jugendbyggnad med kraftigt markerat hörnparti i form av ett rundtorn med takvåning. Bottenvåningen i rosa puts och där ovan ljusgrön puts, ej ursprunglig. Putsade karnapliknande burspråk med baldakin på var sida om tornet. Sockel av grå natursten, grön korspostfönster med spröjs upptill. Taket är lagt med tegelpannor, takvåningen inredd sedan 1988 med gröna plåtklädda takkupor.

1947 förenklades ett par trappstegsgavlar och 1982 revs ett par trapphusbalkonger på baksidan. Ursprungligen var bottenvåningen bandrusticerad och fönstren försedda med kornischer och solbänkar.

Kvarteret hängde samman med de södra kvarteret Karl XI Södra fram till 1904-1905 då Karlsgatan anlades och delade kvarteret i två delar. Dessförinnan hade det varit sammanbyggt som stadens största kvarter. Det var främst hantverksgårdar som låg här och den största var Carl Christian Trapps garveri. Det var också på sonen Oskar Trapps initiativ som en ny gata genom kvarteret drogs fram och då huvudsakligen över föräldragården. Av denna garvaregård återstår idag endast gatuhuset i hörnan mot Södra Storgatan, Karl XI Norra 18, som nyligen restaurerats.

Kvarterets sida mot Bruksgatan med sina varierande hustyper visar tydligt hur staden växt från det äldsta låga envåningshuset i hörnet mot Möllegränden till att successivt växa i höjden till det fem våningar höga jugendhörnhuset mot Karlsgatan. Det dröjde ett tag innan byggnationen längs den framdragna Karlsgatan kom igång. Biografen Röda Kvarn (Karl XI Norra 5) tillhörde de första, annars blev det först under 1930-talet som gatan på allvar började bebyggas och få den form den har idag.

En äldre bebyggelse från slutet av 1800-talet längs Möllegränden revs i en av de sista storskaliga saneringarna i Helsingborg för att i stället lämna plats åt en modern och tidsenlig bostadsbebyggelse som började uppföras 1987. Mot Möllegränden är den anpassad i skala och storlek medan den växer sig större mot kvarterets gårdssida.

Ur ”Helsingborgs Kommuns bevarandeprogram 2002”